

Nükleer Kirlilik Paneli Gerçekleştirildi

TMMOB İzmir İl Koordinasyon Kurulu, Nükleer Karşıtı Platform İzmir Bileşenleri ve Konak Kent Konseyi işbirliğiyle 2 Haziran 2016 tarihinde Terk Edilmiş Uranyum Madenleri ve Tehlikeleri`başlıklı panel-forum düzenlendi.

Manisa Köprübaşı ve Aydın Kısır Köyü`ndeki terk edilmiş uranyum sahaları ile Gazimir`deki eski kurşun fabrikasının sahasında yaşanan radyoaktif kirliliğe ilişkin bilgi verilen panelde, radyasyonun insan sağlığı üzerindeki etkileri ve alınması gereken önlemler anlatıldı.

İzmir Mimarlık Merkezi`nde düzenlenen ve Şubemiz Yönetim Kurulu Başkanı Mahir Ulutaş'ın yönettiği panel öncesinde gazeteci Özer Akdemir'in hazırlandığı bölgedeki nükleer kirliliğe ilişkin belgeselin gösterimi gerçekleştirildi.

Panelde ilk olarak Maden Mühendisleri Odası İzmir Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı Aykut Akdemir, "Uranyum Madenciliği" başlıklı sunumunu gerçekleştirdi. Madencilik faaliyetlerinin doğayı hiç etkilemeyecek şekilde yürütülemediğine dikkat çeken Akdemir, "toplumsal yarar" ilkesi ve kar ve zarar dengesi ile faaliyetlerin değerlendirilmesinin önemine dikkat çekti. Neo-liberal politikalar doğrultusunda kamu kurumlarındaki madencilige ilişkin bilgi birikimin göz ardı edilerek, madenciliğin rant odaklı bir faaliyet haline getirilmesinin çevre sorunlarını ağırlaştırdığına dikkat çeken Akdemir, "Madenciliği topluma hizmet edip etmediğine bakarak değerlendirmek gerekir" diye konuştu. Uranyum madenciliğine ilişkin 1974-1982 yılları arasında çalışmalar yapıldığını kay-

deden Akdemir, Köprübaşı'nda gerekli güvenlik önlemleri alınmadan terk edilen uranyum madeninin Avrupa Atom Enerjisi Kurumu'nun finansmanı ile işletilmeye çalışıldığını kaydetti. Türkiye'deki uranyum madenlerinin zenginleştirmeye uygun olmadığını ve ekonomik değerinin düşük olduğunu bildiren Akdemir, ülkemizde uranyum üretimi ve atık yönetimine ilişkin yeterli bilgi birikimi olmadığını vurguladı.

Bölgede Kanser Sayısı Yüksek

Akdemir ardından söz alan Jeofizik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi'nde Erhan İçöz ise "Bölgemizde Tespit Edilen Terk Edilmiş Uranyum Madenleri" başlıklı sunumu gerçekleştirdi. Köprübaşı'ın yer alan maden sahasında yapılan ölçümler hakkında detaylı bilgi veren İçöz, bölgede ölçümlerde toprak, su ve bitkilerde sınır değerleri kat ve kat aşıldığının tespit edildiğini vurguladı. Prof. Dr. Ahmet Şaşmaz'ın bölgede gerçekleştirdiği çalışmalara ilişkin bilgi veren İçöz, yetkililerin yöre halkını bilgilendirmediğini vurguladı. Benzer şekilde Aydın'ın Söke ilçesine bağlı Kısır Köyü'nde de uranyum madeni için sondaj yapılan bölgede yüksek değerlerin söz konusu olduğunu ifade etti. Bölgedeki yurttaşların radyoaktif

kirliliğe maruz kalan su kaynaklarını kullandığını ve kanser oranının yüksek olduğunu belirten İçöz, Gazimir'de kurşun fabrikası alanındaki kirliliğin de temizlenmediğine dikkat çekti. Dünya genelindeki bilinen uranyum rezervlerinin, nükleer sanayinin ihtiyacını ancak 70 yıl karşılayacak düzeyde olduğu bilgisini veren İçöz, büyüyen enerji talebinin uzun vadede nükleer ile karşılanmasının söz konusu olamayacağını kaydetti.

"Vahşi Madencilik" Kirliliyor

Panelde, Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nden Yrd. Doç. Dr. Enver Yaser Küçükgül ise "Radyoaktivite ve Terk Edilmiş Sahalardaki Radyasyon" başlıklı sunumunu gerçekleştirdi. Tıbbi görüntüleme merkezinde kullanılan nükleer cihazları için gerekli güvenlik önlemlerinin alınıp alınmadığını bile tartışmalı olduğunu ifade eden Küçükgül, nükleer radyasyon için güvenli bir dozun söz konusu olmadığını vurguladı. Radyoaktif kirliliğin sağlık üzerindeki etkilerine ilişkin yeni çalışmaların oldukça sınırlı olduğunu ifade eden Küçükgül, Köprübaşı ve Kısır Köyü'ndeki kirliliğinin "vahşi madencilik" uygulamaları sonucunda oluştuğunu vurguladı. Kurşun fabrikası sahasında ise 100 bin ton kirlenmiş toprak

bulduğunu kaydeden Küçükgül, bölgede oluşan çevre kirliliğinin halkın sağlığını etkileyecek boyuta ulaştığını kaydetti. Gaziemir'deki kirliliğin 2007 yılından beri resmi raporlara yansımalarına rağmen, kamuoyundan 2010 yılına kadar gizlendiğini hatırlatan Küçükgül, aradan geçen dönemde de temizlemeye ilişkin ciddi bir çalışma yapılmadığını kaydetti.

Düşük Doz da Yıkıcı Sonuçlara Yol Açıyor

Panelde Küçükgül'ün ardından söz alan ve "Radyoaktivite ve Sağlık" başlıklı sunumunu gerçekleştiren

Doç. Dr. Raika Durusoy ise iyonizan radyasyonun insan sağlığı üzerinde ciddi etkileri olduğunu belirterek, uzun süre çok düşük radyasyona maruz kalmanın da ciddi sonuçlar doğurabileceğini ifade etti. Radyasyonun DNA moleküllerine zarar verdiğini vurgulayan Durusoy, enzim yapısının bozulması nedeniyle hücre işlevlerinde bozukluklar ve kansere neden olduğunu kaydetti. Uranyumun özellikle böbrekte ve kemikte biriktiğini ve bu bölgelerde kansere neden olduğunu ifade eden Durusoy, uranyum bozunması sırasında açığa çıkan radon ga-

zının da akciğer kanserine yol açtığını bildirdi. Yüksek doza maruz kalınması durumunda ölümlerle sonuçlanan radyasyon zehirlenmesinin gerçekleştiğini ifade eden Durusoy, hücre bölünmesinin yoğun olduğu anne karnındaki ceninler, bebekler ve çocukların daha çok etkilendiğini bildirdi. Sunumunda dünyada radyoaktif kirliliğe maruz kalan alanlar için alınan önlemleri anlatan Durusoy, Köprübaşı, Kisir Köyü ve Gaziemir için risk haritaları oluşturularak, kamuoyunun bilgilendirilmesini istedi.

Gaziemir'de Nükleer Atıklar için ÇED Toplantısı Yapıldı

Gaziemir'deki eski kurşun fabrikasına gömülen nükleer atıkların ayrıştırılması için kurulmak istenen tesisler için 28 Haziran 2016 tarihinde ÇED toplantısı yapıldı.

İzmir'in Çernobil'i diye adlandırılan Gaziemir-Karabağlar sınırları içindeki eski kurşun fabrikasına yasa dışı yollarla gömülen nükleer atıkların ayrıştırılması için kurulmak istenen tesisle ilgili yapılan ÇED toplantısında uzmanlar, şirketin halkı yanlış bilgilendirdiğini, tesisin çevreye olacak zararlarını anlatmadığını ifade ederken, bölge halkı yaşam alanlarında yeni bir tesis istemediklerini ve bölgedeki atıkların bir an önce çıkarılmasını istedi.

Gaziemir Aydın Mahallesi'nde bir kahvede yapılan toplantıya şirket temsilcileri, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilileri, bölge halkı, EGEÇEP, NKP, HDK Ekoloji Meclisi temsilcileri, TMMOB'a bağlı odaların temsilcileri ile İzmir Tabip Odası Çevre Sağlığı Komisyonu temsilcileri katıldı.

Toplantıda bölge halkı hastalıklarına dikkat çekerek "Çocuklarımız bu bölgede oynuyor ve rahatsız. Yeni bir tesis kurulmadan temizlensin" dedi.

Kimya Mühendisleri Odası önceki dönem başkanlarından Ertuğrul Barka, projeye karşı olduğunu belirterek "Biz bölgenin katı atıklardan temizlenmesine karşı değiliz. Geri kazanım tesisi olduğu zaman burası sonsuza kadar bertaraf tesisi olarak kalacaktır." dedi.

Daha sonra söz alan Avukat Arif Ali Cangı da, şirket yetkilisinin bahsettiğinin tersine tesise dışarıdan atık alımı yapılacağını ifade etti.

Çevre Mühendisleri Odasından Helin Kınay da atıkların bertarafına yönelik çalışma yürütülmesi gerektiğini dile getirerek; "ÇED raporu detaylandırılmalıdır. Denetim ve izleme yapılmalıdır. Sürece bağımsız kurumlar da dahil olmalıdır" dedi.

İzmir Tabip Odası Çevre Sağlığı

Komisyonu'ndan Dr. Raika Durusoy da bölgede kırma işleminin olmaması gerektiğini ifade ederek "Türkiye'de ilk kez yapılacak işlemde uzman olmadığından uluslararası kuruluşlardan destek istenmelidir. Çalışan personel ile ilgili gerekli sağlık kontrolleri yapılmalıdır. Sağlık etki değerlendirilmesi de yapılmalıdır" dedi.

Şubemiz Örgütlenme Sekreteri Mustafa Çınarlı da konuşmasında; "Toprakla örtterek güvenli hale getirilemez. Atığın tamamı kurşun ve betonla kapatılmalı ve radyasyon etkisi azalana kadar orada bekletilmelidir. Çevrenin güvenliği de kontrol altına alınmalıdır. Bu atıkları kimse kabul etmez ve oluşacak tüm maliyeti de Aslan Avcı Şirketi üstlenmelidir" dedi.

